

Til lovforslag nr. L 24

Folketinget 2020-21

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 3. december 2020

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven

(Adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug for indsatte i kriminalforsorgens institutioner m.v.)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DF og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Alternativet og Sambandsflokkurin havde ved betænkningens afgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (NB):

Til § 1

1) Før nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. I § 45, stk. 1, indsættes efter »bistand«: », jf. dog stk. 2«.

02. I § 45 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En indsat, der er udvist af landet ved dom, har ikke ret til somatisk behandling mod stofmisbrug.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

[Afskæring af adgang for udvisningsdømte til somatisk behandling for stofmisbrug]

2) Nr. 2 affattes således:

»2. § 45 a, stk. 2, affattes således:

»En indsat, der er udvist af landet ved dom, har ikke ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug.«
[Afskæring af adgang for udvisningsdømte til social behandling for stofmisbrug]

Til § 2

3) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 776 indsættes efter 6. pkt. som nyt punktum:

»Justitsministeren fastsætter desuden særlige regler om varetægtsarrestanters, herunder udlændinges, ret til somatisk og social behandling mod stofmisbrug.«
[Bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om varetægtsarrestanters ret til somatisk og social behandling]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det følger af § 45, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (straffuldbyrdelsesloven), at indsatte, der afsoner i en af kriminalforsorgens institutioner, har ret til lægelig eller anden sundhedsmæssig bistand. Det gælder også somatisk stofmisbrugsbehandling, herunder abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapning m.v.) og anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug og følgerne af stofmisbrugerens fysiske afhængighed. Retten til somatisk behandling omfatter i dag også udlændinges ret til somatisk stofmisbrugsbehandling.

Det foreslås med ændringsforslaget, at der i § 45 indsættes et nyt stykke 2, der fastslår, at udlændinge, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til somatisk stofmisbrugs-

behandling. Den foreslåede ordning indebærer, at udlændinge, der afventer hjemrejse som følge af en udvisningsdom, under afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner afskæres fra retten til at modtage somatisk behandling, herunder abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapping m.v.) og anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug og følgerne af stofmisbrugerens fysiske afhængighed.

Til nr. 2

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 45 a, stk. 2, at en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor.

Det foreslås med ændringsforslaget, at § 45 a, stk. 2, ændres, således at sætningen »medmindre særlige forhold taler herfor« udgår. Forslaget indebærer således, at udlændinge, som er udvist af landet ved dom, i alle tilfælde afskæres muligheden for at modtage social stofmisbrugsbehandling.

Til nr. 3

Det foreslås med ændringsforslaget, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for varetægtsarrestanter, herunder udlændinges, ret til somatisk og social stofmisbrugsbehandling. Der lægges med forslaget op til, at der med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen fastsættes nærmere regler om, at udlændinge, der er varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens regler, afskæres fra retten til somatisk og social stofmisbrugsbehandling.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget stemmer for regeringens forslag, men understreger i den forbindelse, at V ønsker, at udgifterne til ikke akutte og ikke absolut nødvendige behandlinger holdes på et absolut minimum, når det drejer sig om udvisningsdømte personer.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at DF kan støtte dette lovforslag. Jo mere afvæjning der kan sættes i gang, når folk sidder i fængsel eller er varetægtsfængslet, jo bedre. For det er roden til alt ondt, hvis man er inde i sådan en misbrugscirkel, som nogle af de personer, der kommer forbi vores fængselssystem, desværre er. Så vi kan på alle mulige måder være tilfredse med, at det her nu også bliver en mulighed. DF mener dog ikke, at udviste udlændinge skal være omfattet af lovforslaget, da de er udviste og skal hjem. DF har derfor stillet ændringsforslag om dette.

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at en del indsatte har et stofmisbrug, og derfor er det afgørende, at de tilbydes hjælp – ikke kun som tilbud om afvæjning, men også i form af den sociale indsats i den

forbindelse. Lovforslaget er derfor et skridt i den rigtige retning, og SF kan naturligvis bakke det op. SF glæder sig endvidere over, at lovforslaget er finansieret i finansloven.

SF er bekymret for, at det anslåede antal personer, som kan få den med lovforslaget tilbudte hjælp, ikke er dækkende for den gruppe, som faktisk har behov for hjælp i forbindelse med deres stofmisbrug. SF finder det i øvrigt afgørende, at kriminalforsorgen også får et større fokus på de psykiatriske diagnoser og adfærdsforstyrrelser, som de indsatte har i stort omfang, og som bevirker, at de ofte selvmedicinerer. Hvis ikke de indsatte får hjælp til dette, er der stor risiko for, at misbruget og kriminaliteten fortsætter.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget noterer sig, at lovforslaget forbedrer resocialiseringsindsatsen for indsatte med et stofmisbrug. EL er derfor positiv over for lovforslaget og ser det som et skridt i den rigtige retning.

Imidlertid hæfter EL sig ved, at der i de danske fængsler er massiv personalemangel. I den forbindelse har EL spurgt til, hvordan patienternes behandlingsgaranti sikres trods manglende personale. EL finder det essentielt, at de indsatte vejledes om retten til behandling, og at behandling ikke afbrydes, begrænses eller afslås som resultat af mangel på betjente i kriminalforsorgen.

Endvidere er EL kritisk over for, at forslaget ikke omfatter frihedsberøvede udlændinge, fordi de ifølge regeringen »ikke har en fremtid i Danmark«. Efter EL's opfattelse bør tilbuddet også omfatte udlændinge, fordi mange frihedsberøvede udlændinge opholder sig i Danmark i en længere periode.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. oktober 2020 og var til 1. behandling den 5. november 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høringssvar

Den 5. oktober 2020 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringssvar til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 7 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Leif Lahn Jensen (S) Christian Rabjerg Madsen (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S)

Annette Lind (S) Kristian Hegaard (RV) nfm. Jens Rohde (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Sikandar Siddique (UFG) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Sjúrdur Skaale (JF) Preben Bang Henriksen (V) fmd. Jan E. Jørgensen (V)

Alex Vanopslagh (LA) Inger Støjberg (V) Morten Dahlin (V) Michael Aastrup Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V)

Peter Skaarup (DF) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) Karina Adsbøl (DF) Naser Khader (KF) Marcus Knuth (KF)

Pernille Vermund (NB)

Alternativet og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Nye Borgerlige (NB)	4		